

Vägen till kvalitet i förskrivningen i primärvården?

Sigvard Mölstad

Primärvårdens FoU-enhet

Jönköping

Multifaktoriellt - Ingen enkel väg...

- Evidensbaserade riktlinjer
- Prioriterad fråga/ledningsfråga
- Regelbunden återkoppling
 - Statistik från apotek
 - Kollegiala diskussioner/vårdkedja
 - Data på läkarnivå
 - Diagnosbaserade data från datajournal
 - PRIS Primärvårdens InfektionsRegister i Sverige, 2007-, 65 vårdenheter, 600000 listade invånare
 - Pvkvalitet.se

Antibiotikas effekt – när överväger nytta?

Livräddande, stor effekt

- meningit
- sepsis
- pneumokockpneumoni
- utbredd erysipelas
- pyelonefrit

Minskar komplikationer

- erytema migrans (borrelia)
- sexuellt överförda infektioner (STI)
- akut otit < 1 år
- vissa sårinfektioner

Symtomlindrande

- nedre UVI
- uttalad tonsillit med Strep grA

Ingen effekt

- ÖLI
- tonsillit utan Streptokocker grA
- akut bronkit, oberoende av genes
- hosta

Ej säker/liten effekt

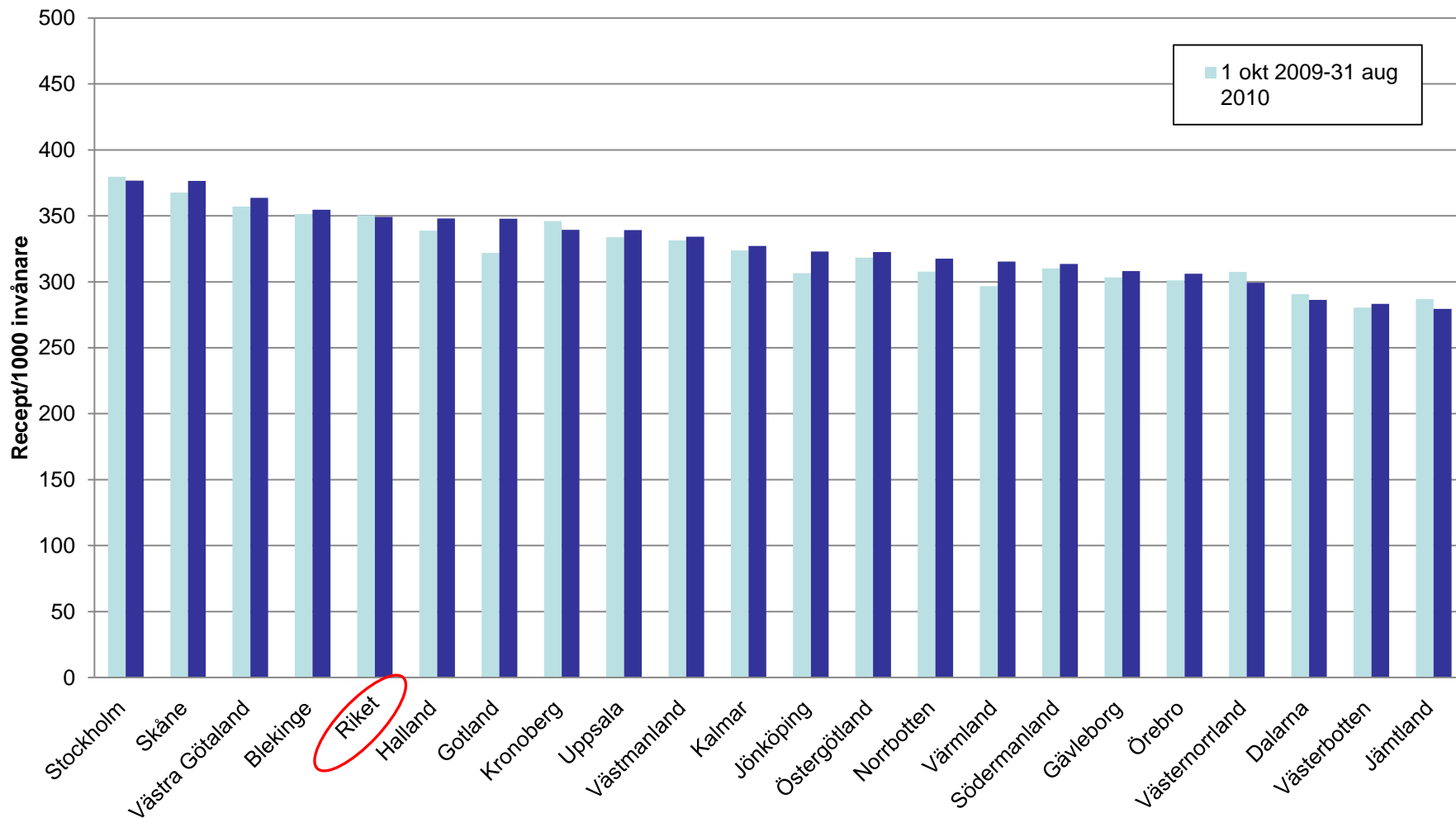
- klinisk maxillarsinuit
- lätt/måttlig tonsillit med Strep grA
- akut otit 1 - 12 år

Öppenvårdsförsäljning antibiotika (J01 exklusive metenamin)

Kumulativt 11 månader (okt-aug)

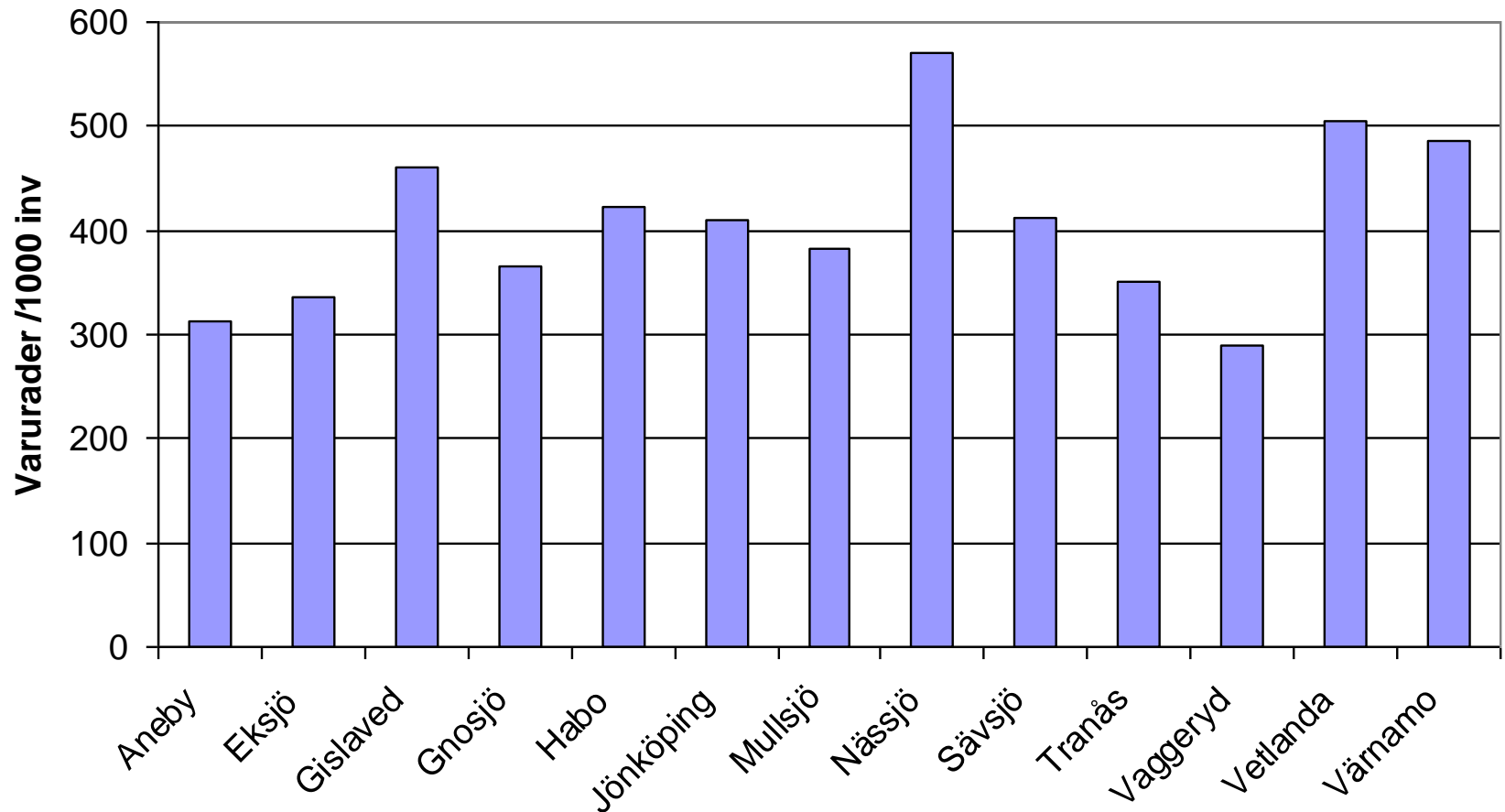
Recept/1000 invånare/11 månader

Källa: Apotekens Service AB, Concise

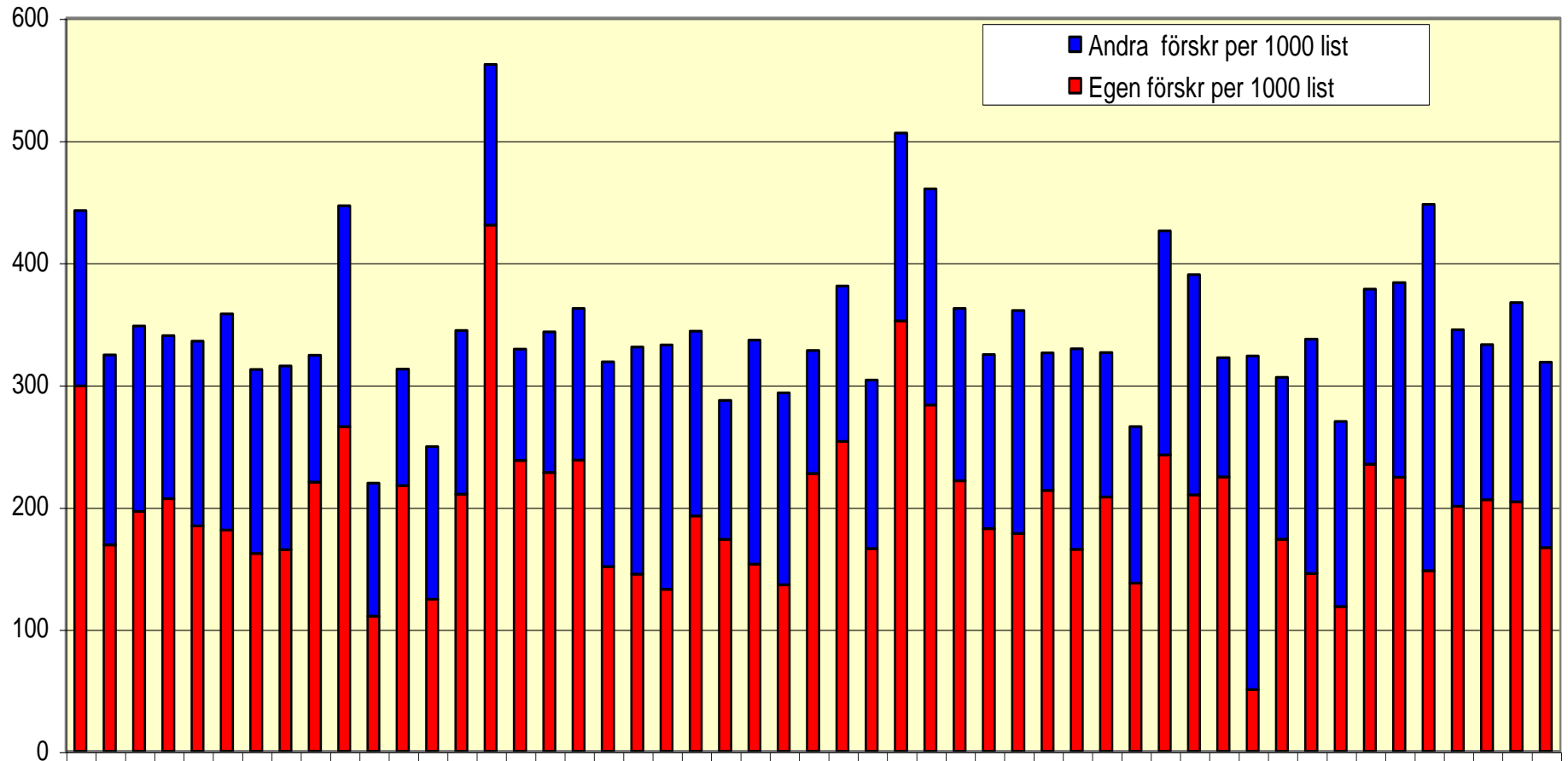
Antibiotikaförskrivning 2010 till patienter boende i kommuner i Jönköpings län

Ålder 0-6 år

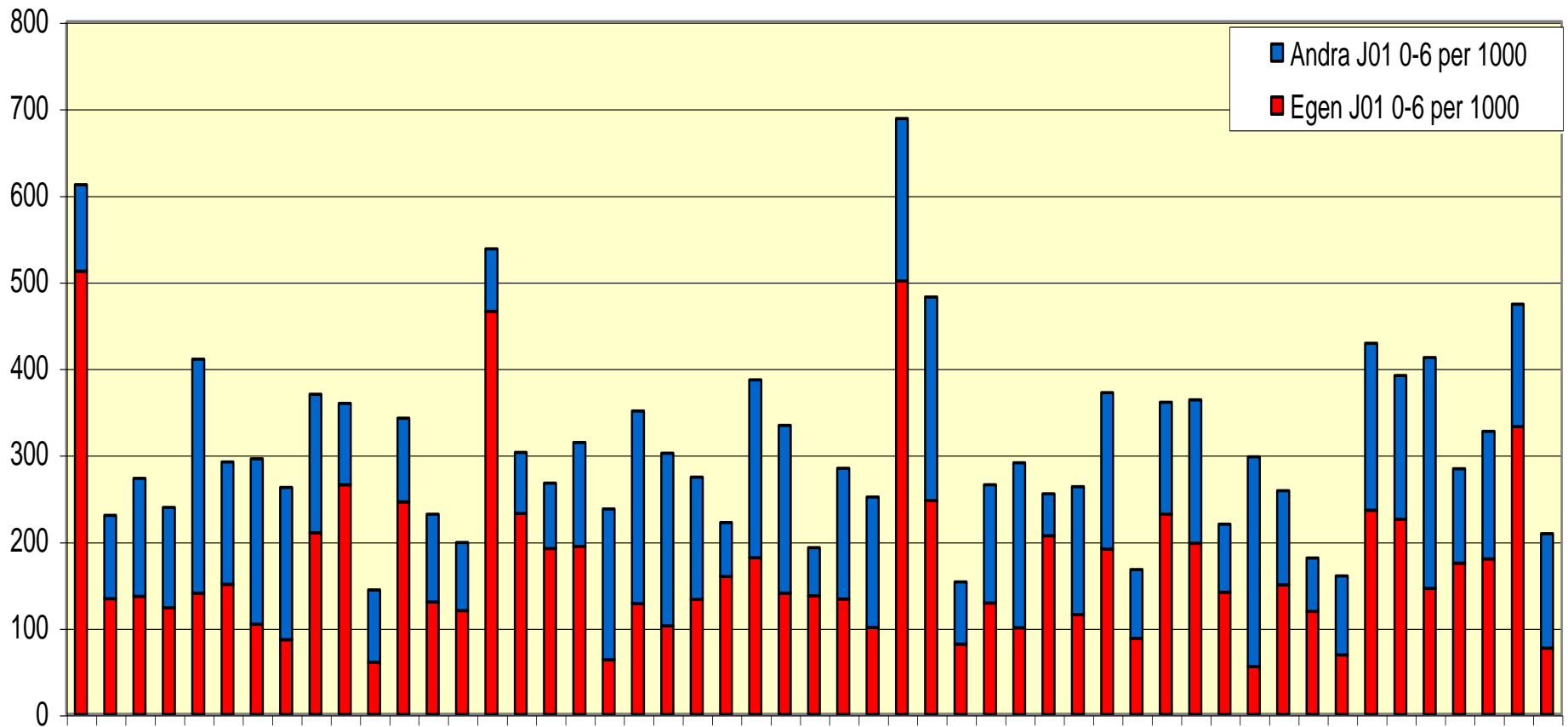
Antibiotika recept / 1000 listade & år

Antibiotikarecept per 1000 listade & år H2 2010 + H1 2011

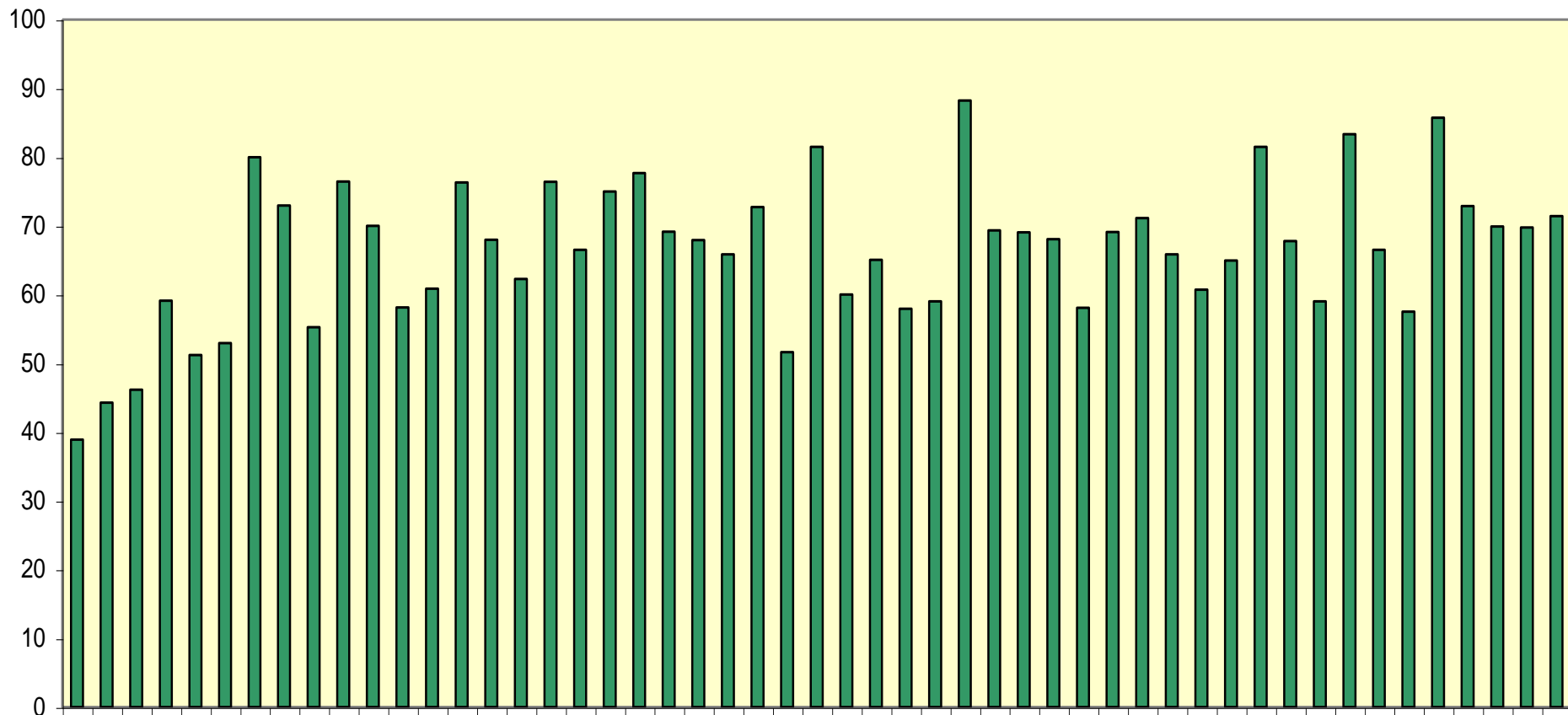
Antibiotika recept 0-6 år / 1000 listade & år

Antibiotikarecept/1000 listade H2 2010 + H1 2011,
Barn 0-6 år

Barn 0-6 år Andel pcV

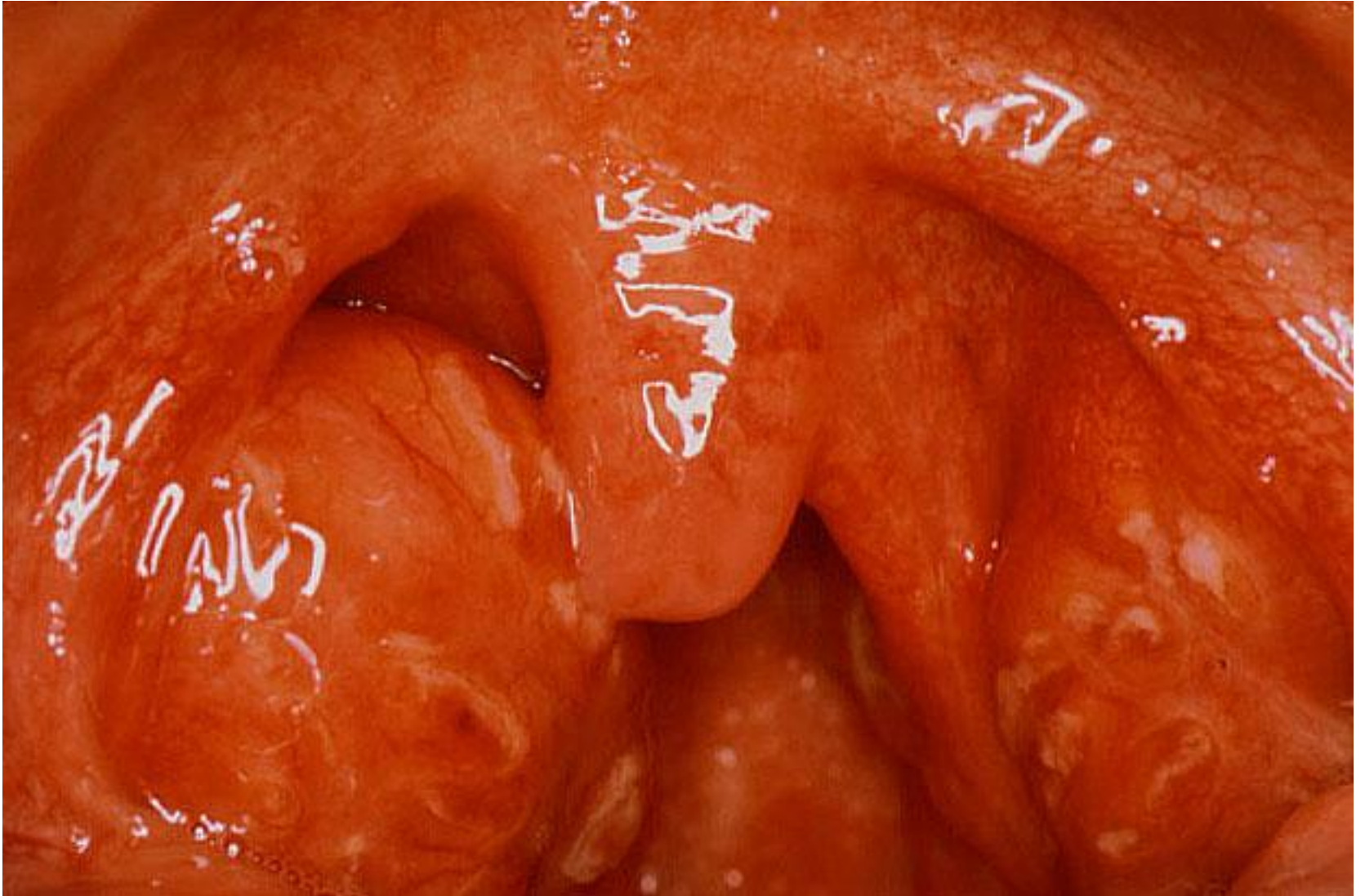
Egen förskrivning H2 2010 + H1 2011,

**PRIS: 10 diagnoser > 85 % av alla recept;
2009, 40 vårdcentraler;
2010, 56 vårdcentraler**

	2009	2010
• Cystit	22 %	20 %
• Tonsillit	15 %	17 %
• AOM	14 %	15 %
• Sinuit	7 %	8 %
• Akut bronkit	7 %	7 %
• Hudinfektion NUD	6 %	7 %
• ÖLI	6 %	6 %
• Borrelia	4 %	3 %
• Pneumoni	3 %	4 %
• Impetigo	3 %	3 %

Faryngotonsillit

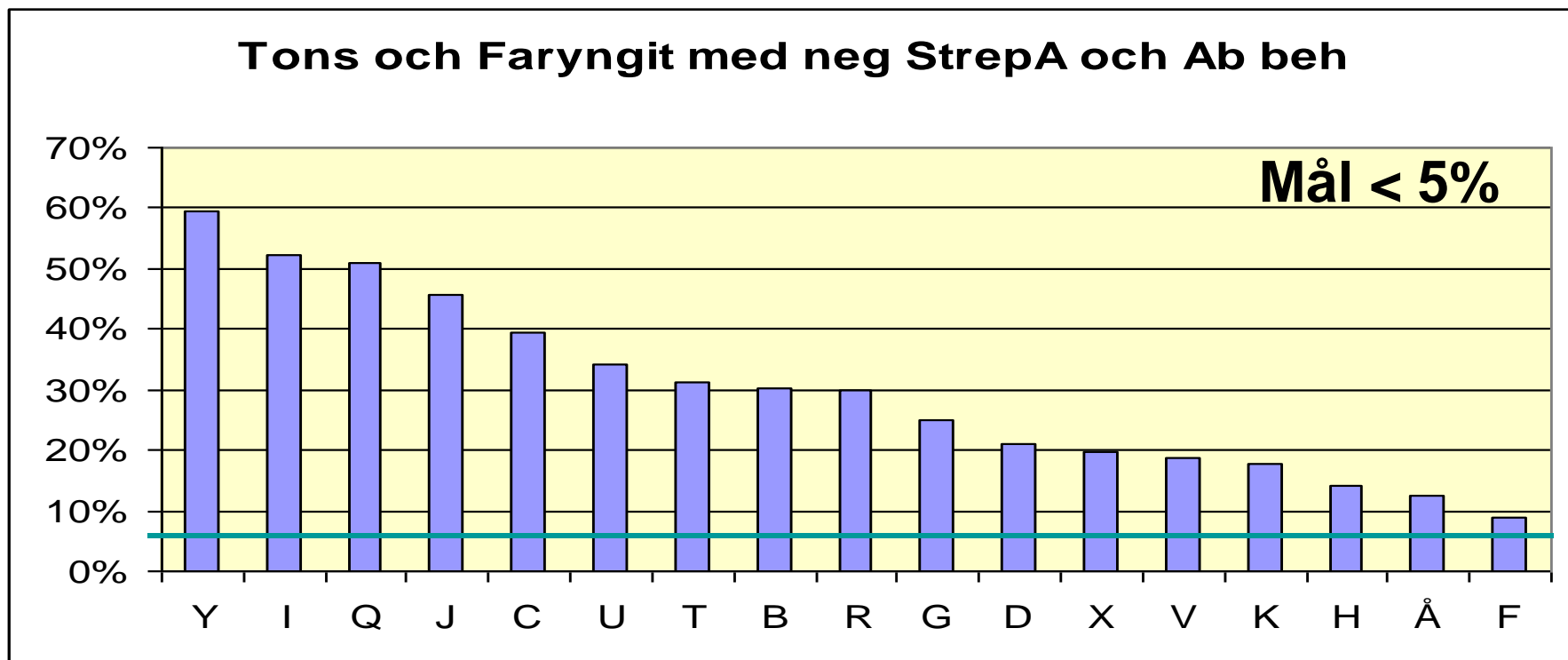

I studier påvisad effekt av antibiotika på symtomduration

- Ingen effekt om negativ svalgodling
- Mindre än ett dygn vid halsont och påvisad förekomst av S.p
- Mellan 1-2,5 dygn om 3 av 4 Centor-kriterier var uppfyllda och orsakat av S.p.
- 85 % var friska efter en vecka, oberoende av om antibiotika givits eller ej

Tonsillit + Faryngit (pvkvalitet)

Andel med neg StrepA som antibiotikabehandlats

Symtomen vid faryngotonsillit med negativ svalgodling avseende *Streptococcus pyogenes* påverkas inte av antibiotikabehandling (evidensgrad 1b). Streptokocker grupp C och G förekommer i < 5%, varför det endast i något enstaka fall kan bli aktuellt med odling och/eller antibiotikabehandling efter ett negativt snabbtest.

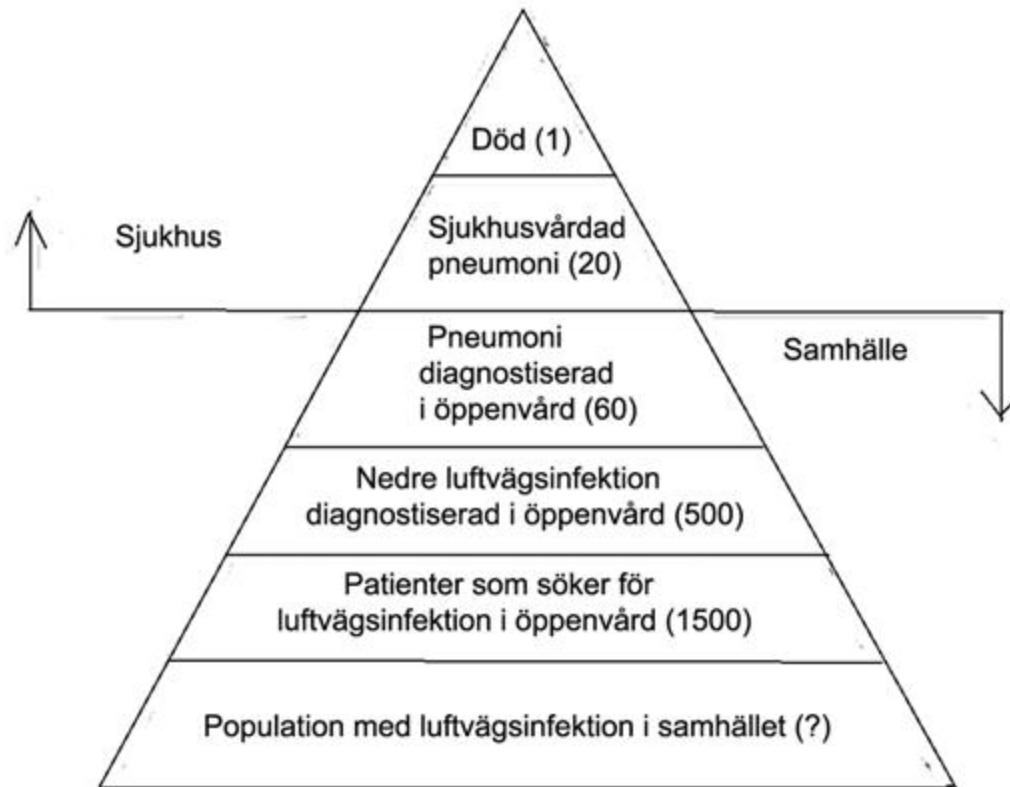
PRIS: Strep-A vid tonsillit och faryngit

	2009		2010	
	Antal	AB%	Antal	AB%
Positiv strep-A	2497	97	7659	95
Negativ strep-A	2487	27	5659	33
Ingen strep-A	9140	70	9636	67

Mål <5%

Mål <20%

Symtomen vid faryngotonsillit med negativ svalgodling avseende *Streptococcus pyogenes* påverkas inte av antibiotikabehandling (evidensgrad 1b). Streptokocker grupp C och G förekommer i < 5 %, varför det endast i något enstaka fall kan bli aktuellt med odling och/eller antibiotikabehandling efter ett negativt snabbtest.

Strategi för NLI i öppen vård

- **Trolig akut bronkit:** Tidigare lungfrisk patient med hosta < 21 dagar, + -sputum, + - bilaterala biljud.
 - **Ingen CRP**
 - **Inget antibiotika**
- **Trolig pneumoni:** Feber, allmänpåverkan, dyspnoe, ensidiga fynd.
 - Allvarlighetsbedömning: CRB-65, vuxna (confusion; respiratory rate>30; bloodpressure <90/60; ålder)
 - **Ingen CRP för diagnos**
 - **Ge PcV**
- **Tveksam?**
 - **CRP**>100 första veckan, eller >50 andra veckan = antibiotika kan motiveras.
 - CRP< 20 avvakta –ingen antibiotika
 - Ny kontakt om 1-3 dagar?
 - Rtg?

Akut bronkit

Behandling:

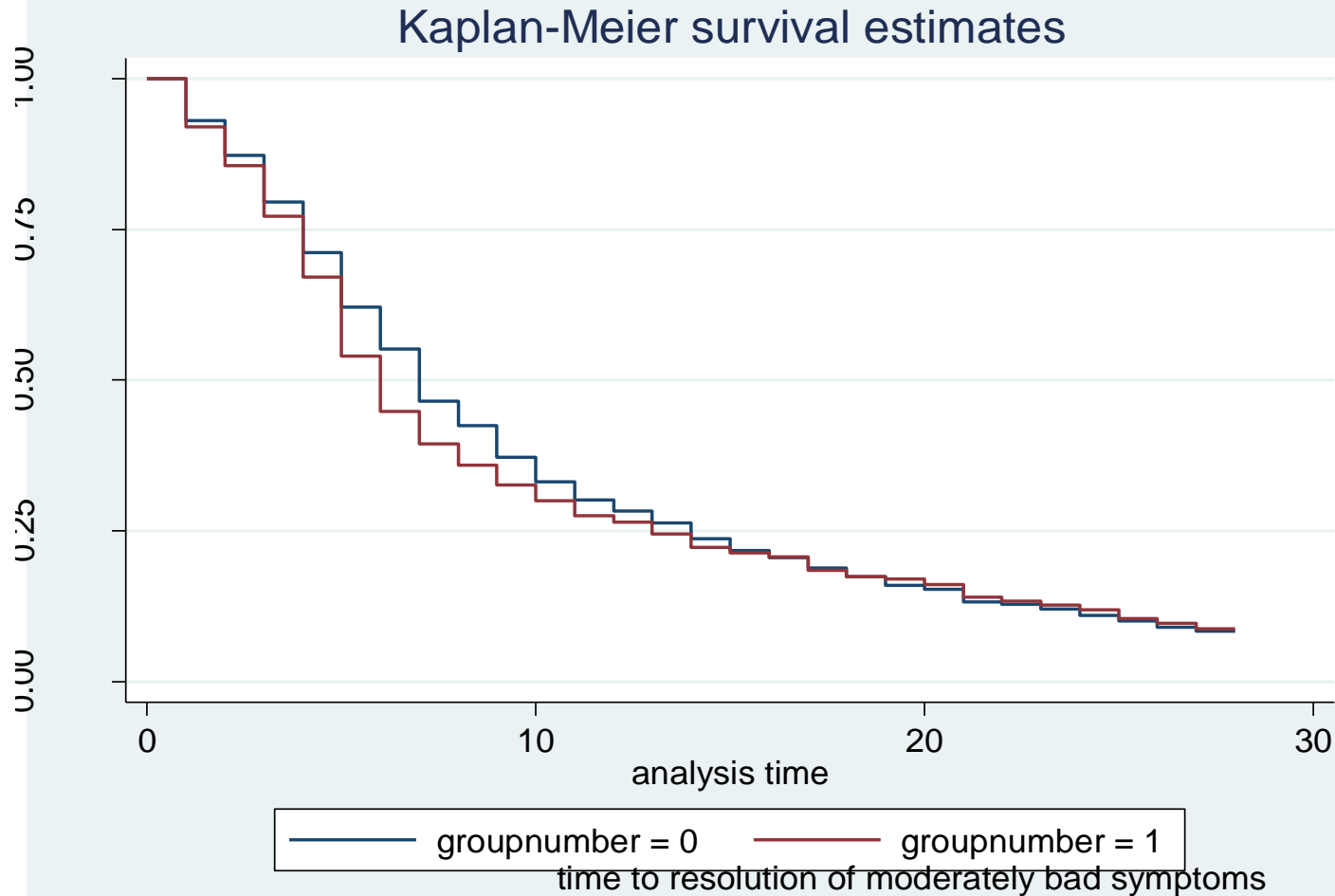
- Antibiotika har ingen effekt på förloppet
- Inte ens när upphostningen är färgad
- Inte ens när man hör spridda biljud vid lungauskultation
- Hostmedicin saknar dokumentation
- Berätta om ofarlighet och förväntat förlopp
- Råd om rökstopp

GRACE: Primary Care Networks

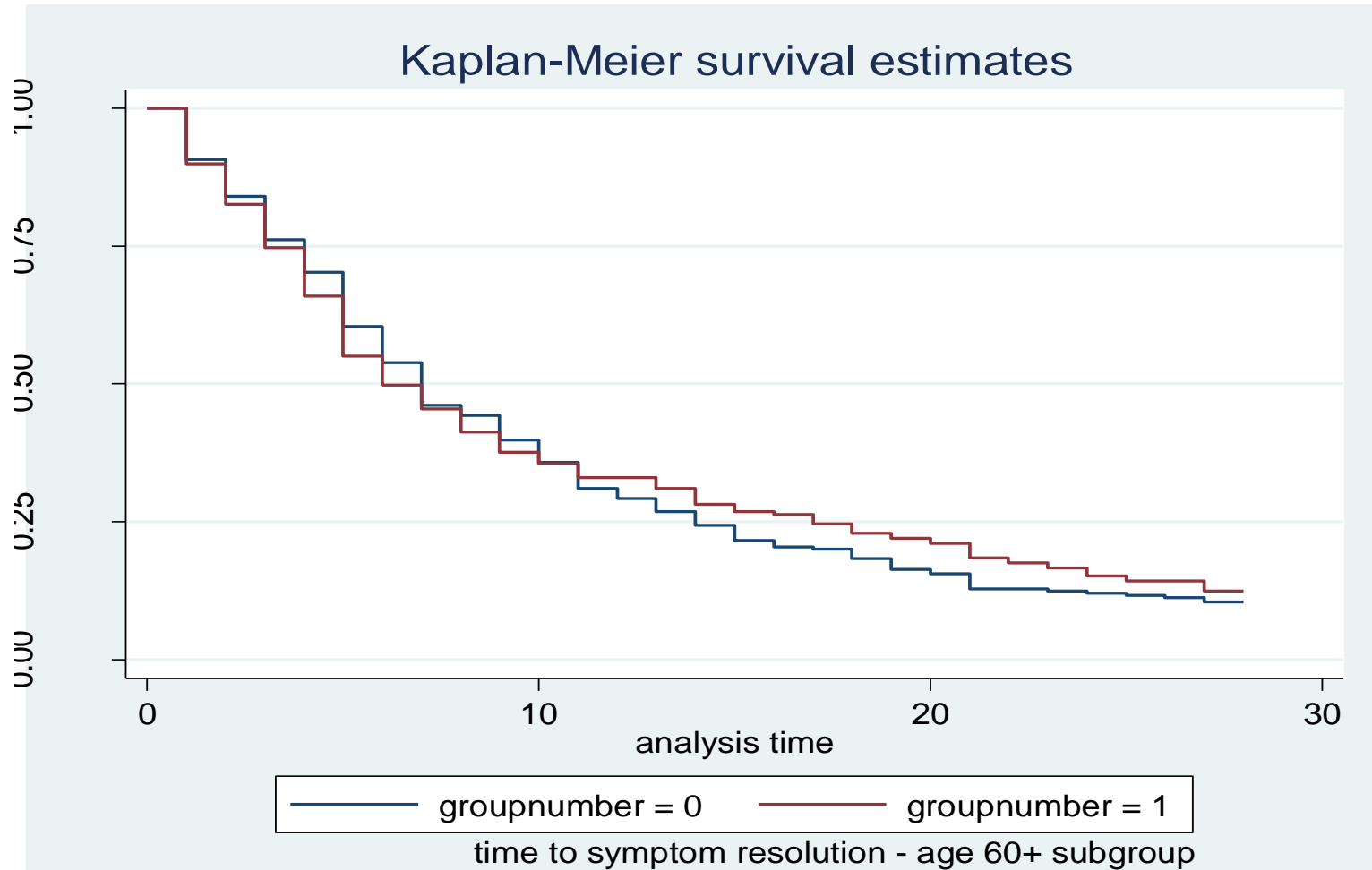

RCT; 3000 patienter; amoxicillin/placebo, akut hosta/akut bronkit

Resolution of moderately bad symptoms (whole data set)

Resolution of moderately bad symptoms (older age group)

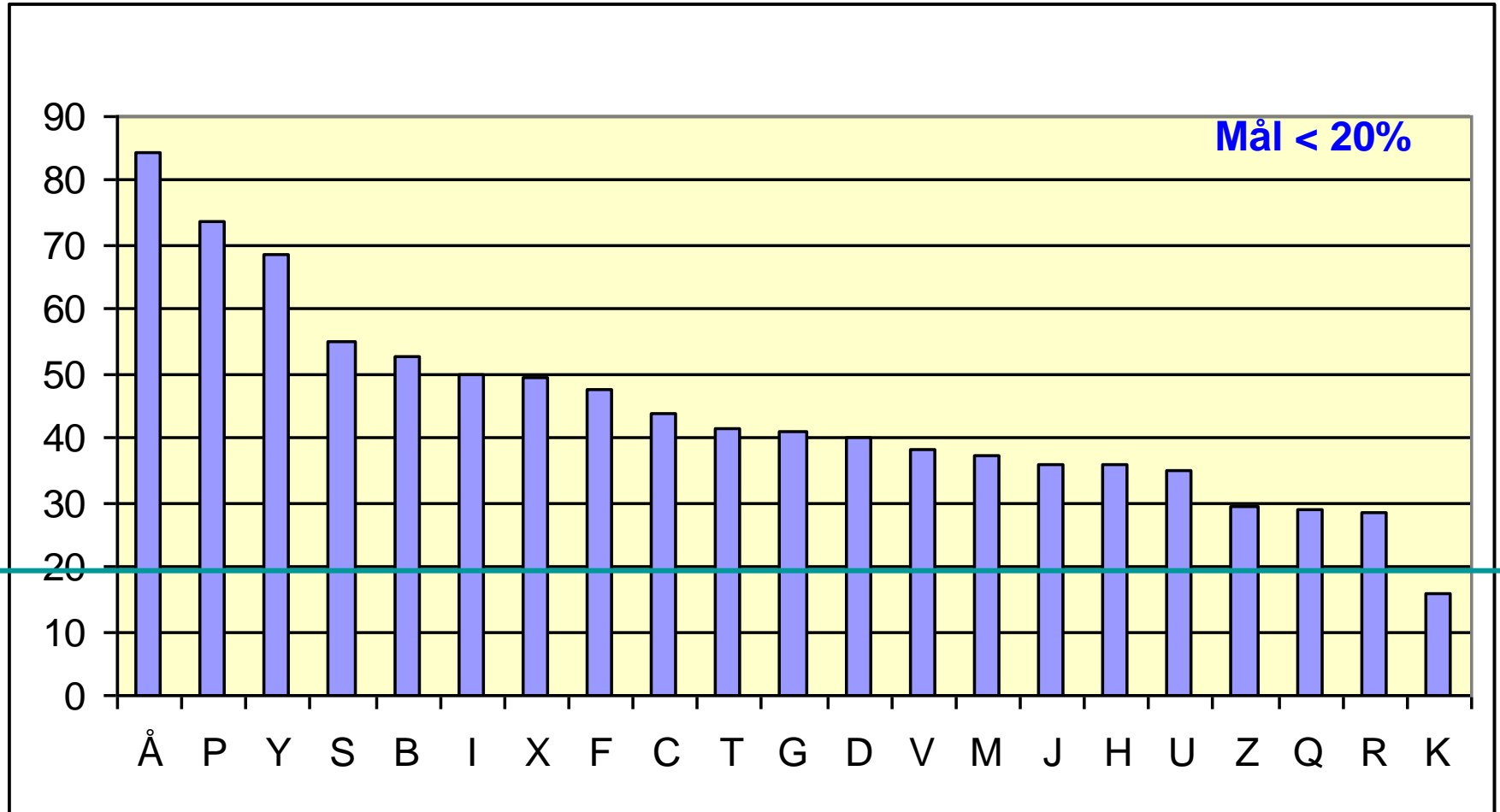
PRIS, Akut bronkit

Akut bronkit

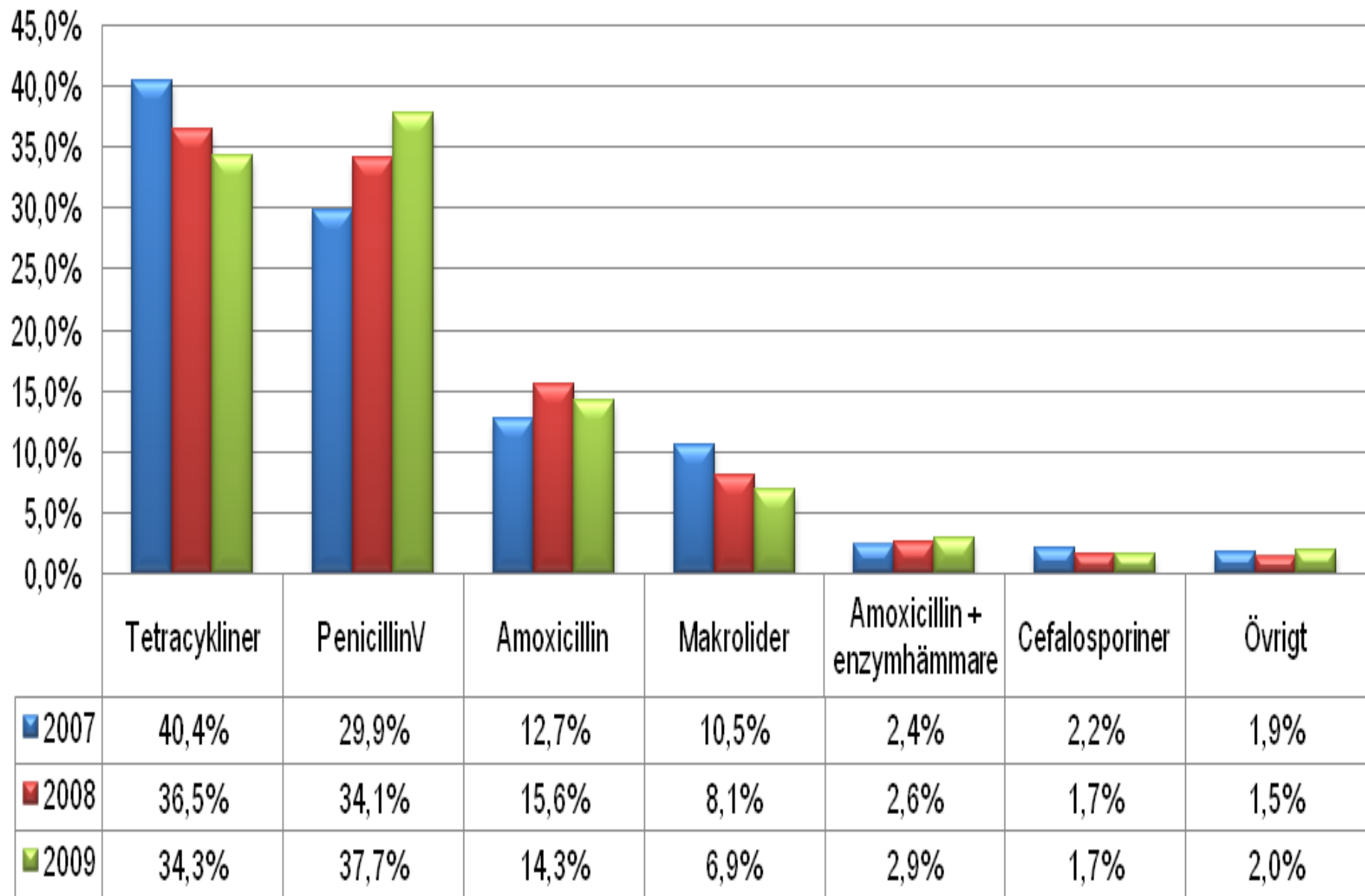
Antibiotikaföreskrivning 2007-2010

År	Antal besök	AB %	Receipt/1000 inv
2007	8043	60	13
2008	8139	58	13
2009	7615	49	10
2010	14161	45	11

Akut bronkit, andel med antibiotika 2009, pvkvalitet

Antibiotikaval vid pneumoni

När kan/bör vi avstå?

- **OBS! Regelbunden uppföljning och diskussion!**
 - AOM - 1 – 12 år – exspektans 3 dygn om inte allmänpåverkan, bilateral AOM eller perforation.
 - Tonsillit - med < 3 Centorkriterier eller > 3 och neg Strep A.
 - Maxillarsinuit – måttlig smärta, tänk en gång till eller röntga!
 - Akut bronkit – Empati!
 - ”Penicillin är ingen hostmedicin, inte ens doxycyklin”.
 - AEKOL utan purulenta upphostningar
 - Asymtomatisk bakterieuri/diffusa uvi-symtom
 - Böld, bursit, paronychi – använd kniv!

Figure 2. Duration of Cough After Physician Visit Until Patient Is Feeling Better

